

Zmiany klimatyczne to poważny problem globalny, stanowiący jedno z największych wyzwań, przed którymi stoi człowiek. Choć mogą być one spowodowane różnymi przyczynami, naukowcy coraz częściej podkreślają, że zmiany klimatu są w dużej mierze antropogeniczne, czyli wynikają z działalności człowieka. Co więcej, to biznes uważany jest za jeden z najważniejszych czynników przyczyniających się do ich powstawania. Promowanie celów zrównoważonego rozwoju zależy zatem od tego, w jakim stopniu przedsiębiorstwa będą działać w poczuciu obowiązku wobec społeczeństwa i środowiska. W odpowiedzi, wiele z nich zaczęło wdrażać formalne systemy zarządzania środowiskowego. Jednakże sukces inicjatyw podejmowanych przez organizacje na rzecz środowiska naturalnego zależy nie tylko od rozwiązań formalnych i innowacji technologicznych, ale także od skłonności samych pracowników do zachowań proekologicznych. Dlatego projekt ten koncentruje się na **zielonych zachowaniach pracowników** (ang. *employee green behaviors*; EGB).

Głównym celem projektu jest wzmocnienie konceptualizacji zielonych zachowań pracowników, uwzględniające zróżnicowane warunki organizacyjne, a także identyfikacja uwarunkowań EGB i ich zmian łańcuchowych.

Cele szczegółowe projektu obejmują:

1. przegląd istniejących konstruktów i mierników EGB w celu wyboru i dostosowania najlepszych z nich do specyfiki różnych uwarunkowań organizacyjnych;
2. opracowanie uniwersalnej skali do pomiaru EGB;
3. identyfikację mechanizmów łańcuchowych zmian EGB (tj. wpływu angażowania się w jedno zachowanie na prawdopodobieństwo podjęcia lub wycofania się z innego zachowania) zachodzących w otoczeniu organizacyjnym;
4. identyfikację indywidualnych i organizacyjnych uwarunkowań zielonych zachowań pracowników i ich zmian łańcuchowych.

Głównym powodem podjęcia niniejszego projektu badawczego jest potrzeba wypełnienia złożonej luki badawczej, obejmującej:

1. brak badań empirycznych dotyczących zachowań ukierunkowanych na środowisko, podejmowanych w warunkach organizacyjnych;
2. istnienie różnych, zachodzących na siebie konstruktów i mierników, odnoszących się do zielonych zachowań pracowników;
3. potrzebę dostosowania mierników EGB do konkretnych stanowisk, organizacji i branż;
4. potrzebę uwzględnienia w miernikach zachowań anty-środowiskowych (tzw. *employee ungreen behaviors*), podejmowanych zarówno prywatnie, jak i w miejscu pracy;
5. potrzebę uwzględnienia w istniejących miernikach zachowań pracowników, które są zarówno dobrowolne, jak i formalnie wymagane;
6. potrzebę badań nad uwarunkowaniami zielonych zachowań pracowników, które są opisywane głównie teoretycznie, a ich badania empiryczne są wciąż w powijakach, szczególnie w odniesieniu do uwarunkowań organizacyjnych;
7. mechanizmy łańcuchowych zmian zachowań, które pozwolą wyjaśnić, w jaki sposób organizacje mogą promować i wzmacniać zachowania proekologiczne wśród pracowników, ale badania nad nimi są rzadko prowadzone w warunkach organizacyjnych;
8. brak badań nad uwarunkowaniami organizacyjnymi moderującymi łańcuchowe zmiany EGB.

Ze względu na złożoność zidentyfikowanej luki badawczej, **plan badań** obejmuje:

1. wstępne badania źródeł wtórnych (desk research)
2. badanie jakościowe: pogłębione wywiady indywidualne (IDI), obserwacje i analizę dokumentacji w wybranych organizacjach;
3. wstępne testowanie kwestionariusza badawczego;
4. badanie podłużne (tzw. longitudinal study) w trzech punktach czasowych;
5. eksperyment w środowisku pracy.

Realizacja projektu przyczyni się do rozwoju dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości, psychologii środowiskowej i innych dyscyplin nauk społecznych, zwłaszcza w zakresie zachowań organizacyjnych, społecznej odpowiedzialności biznesu i zrównoważonego rozwoju. Szczególnie rozwój mierników EGB i ich klasyfikacji posiada ogromny potencjał w tym zakresie. Wyniki projektu przyczynią się także do promowania odpowiedzialności organizacji za środowisko naturalne i odpowiedzialnego stylu życia pracowników, dzięki wyjaśnieniu, w jaki sposób zielone zachowania pracowników są wzmacniane w uwarunkowaniach organizacyjnych.